Ey Anne Ve Babalar! Farz-i Ayn'larda Sizden İzin İstemek Yoktur! -1-

Şehid Şeyh Yusuf El-Uyeyrî

25 Eyl, 2018

https://ilimvecihat.com

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد بن عبد الله المبعوث رحمة للعالمين وعلى آله وأصحابه الطيبين الطاهرين وأهل بيته أجمعين.

Bundan sonra:

İbn Kudâme *(rahimehullah) "el-Kâfî"de (4/256)* şöyle demiştir: *"En faziletli nafile Allah yolunda cihad'tır. Bunu Ahmed (rahimehullah) da ifade etmiştir. O'na savaştan söz edilmiş, bunun üzerine ağlamaya başlamış ve şöyle demiştir: "İyilik amellerinden cihattan daha faziletli bir amel yoktur. Hangi amel cihattan daha faziletlidir!? Allah yolunda savaşanlar İslam'ı ve kutsallarını koruyanlardır. Onlar canlarını feda etmişlerdir. İnsanlar güvende, onlar ise korku içindedirler. Ebu Saîd el-Hudrî (radiyallahu anh) şunu rivayet etmiştir: "Denildi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! İnsanların hangisi en üstündür?" Şöyle demiştir: "Allah yolunda canı ve malıyla cihad eden mümin."" (Buhari, Muslim)*

Bu, İmam Ahmed'in farz-ı kifâye olduğu zaman cihad hakkındaki sözüdür. Ya farz-ı ayn olduğunda ne derdi!?

Şu zamanda cihadın engellerinden biri olan ve canları cihad cephelerini arzulayan günümüz gençlerinden büyük sayıda kimsenin hakkında sorduğu engel anne ve babanın izni engelidir. Gelecek satırlarda cihad hususunda anne ve baba izninin hükmünün ayrıntısına geleceğiz. Ancak ayrıntıdan önce özet olarak hükmü söyleyecek olursak; cihad farz-ı ayn olduğu zaman *-ki düşman Müslümanların topraklarını işgal ettiği için şu zamanımızda durum böyledir-* bu durumda ebeveynin cihada izin vermesi şartı düşer. Bu sebeple çocuk onların izni olmaksızın cihada çıkabilir ve inşallah günah işlemiş olmaz.

Bu sayfalarda anne ve babaya hitap edeceğim ve onlara cihadı terk etme hususunda kendilerine itaat etmenin hükmünü açıklayacağım ve yine onlara zamanımızda cihadın hükmünü beyan edeceğim.

Çocuklarını zamanımızda cihad etmekten alıkoymaya azmetmiş her anne ve baba bilsinler ki, onlar Allah'a asi olan kimselerdir. Çünkü Allah yolundan alıkoymaktadırlar. Allah Teâlâ şöyle diyor: ***"Dünya hayatını ahirete tercih edenler, Allah yolundan alıkoyanlar ve (hevalarına uygun düşmesi için) onun (Allah'ın dininin) eğri olmasını isteyenler, işte onlar uzak bir sapıklık içindedirler."*** *(İbrâhîm 3)* Anne ve babalar bilsinler ki, Allah'a masiyet noktasında kendilerine itaat yoktur.

Bu özetin ayrıntısını ve delillerini ilim ehlinin sözlerinden zikredeceğiz. Allah tevfîk'in sahibidir.

Ey Anne ve Babalar! Şüphesiz ki İslam, bugün dünyanın bütün bölgelerini kapsayan Haçlı-Yahudi saldırılardan ötürü sıkıntı çekmektedir. Öldürmek, sürgün etmek, ırzları lekelemek suretiyle bu saldırılarla İslam ve Müslümanlar hedef alınmıştır. Ümmetin bu hakir durumdan ve bu zilletten çıkması ancak gençlerinin ve adamlarının elleriyle, cihad sancağını kaldırdıkları ve bu dine yardım etmek için canlarını ve sahip oldukları her şeylerini feda ettikleri zaman mümkündür. Bu olduğu zaman ilklerin sahip olduğu gibi bizler de dünyanın tümüne sahip olacağız.

Bu sebeple her baba ve anne, bu dine yardım etme konusunda sorumluluklarının büyük olduğunu bilsinler. İslam'ın galip gelmesi ve ümmetin izzetli olması için onlara oğullarıyla, mallarıyla ve dilleriyle cihad etmeleri gerekir.

Ancak üzücüdür ki biz sizden -*ey Müslüman anne ve babalar*- bu din için oğullarını takdim edenlerin ilki olmanızı bekliyorduk, ama baktık ki siz, oğullarını bu din için cihad etmekten alıkoyanların ilkisiniz. Bilin ki Allah *(subhânehû ve teâlâ)*, emriniz kendi emrine aykırı olduğunda sizin emriniz için bir önem kılmamıştır. Size itaat marufta vaciptir. Size itaat, Allah'a itaat içerisinde vaciptir. Ama Allah'a masiyet konusunda ise böyle değildir. Size itaat Allah'a itaate karşı gelmediğinde öne geçirilir. O nedenle Allah'a itaate karşı geldiği zaman ise size itaat boşa gider ve itibara alınmaz.

Size, şu iki durum arasında olduğunuzu bilmeniz için size itaat etmenin hükmünün ayrıntısını zikredeceğim:

1) Nefislerinizin, oğullarınızın cihad etmesine razı olması ve onları cihada teşvik etmeniz. Böyle yaparsanız sizin için onların ecrinin aynısı vardır.

2) Onları Allah yolunda cihad etmekten alıkoymanız. Bu halde ise sizin için günah vardır ve aynı zamanda size itaat de yoktur. İlk durum sahiplerinden olup oğullarınızı gönül rahatlığıyla ve Allah için bir ibadet olarak cihada göndermeniz sizin için daha hayırlıdır. Sizler ne bir malın ne de oğulların fayda vermeyeceği, sadece Allah'a temiz bir kalp ile gelene salih amellerinin fayda vereceği bir güne varacaksınız.

Bu söylediklerimi kabul etmiyor ve bu sözlerimden ötürü kızıyor olabilirisiniz. Ancak ben dediğim şeyleri kastettiğimden eminim ve yine anladığınız şeyleri demek istediğimden eminim. Şayet bana karşı çıkarsanız kesinlikle şunları söyleyeceksiniz:

"Anne ve babaya itaat etmek vaciptir. Bu farz-ı ayn'dır. Hatta Rasûl (sallallahu aleyhi ve sellem) Buhârî ve başkalarının rivayet ettiği bir hadisinde şöyle

demiştir; Abdullah b. Amr (radiyallahu anhuma) anlatıyor: "Bir adam Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'e geldi ve cihad etmek için O'ndan izin istedi. Şöyle dedi: "Anne ve baban yaşıyorlar mı?" Adam: "Evet" deyince şöyle söyledi: "O halde o ikisinde (onlara hizmette) cihad et (çaba sarfet)."

Ebu Dâvûd'un rivayetinde Ebu Saîd *(radiyallahu anh)* hadisinde bundan daha açık şu lafızla gelmiştir: *"Dön ve o ikisinden izin iste. Şayet sana izin verirlerse cihad et. Ama vermezlerse o halde onlara iyilikte bulun."*

Diyeceksiniz ki: *"Bu iki hadis ve bunlardan başka hadisler anlaşmazlık noktasında birer nastır ve cihad konusunda anne ve babaya itaat yoktur iddianı reddetmektedir."*

Ben size cevap vermeyeceğim. Size, bu hükmünüzü bütün zamanlara genelleştirmenizin diğer delillere karşı gelen bir hata olduğunu beyan etmeleri için asırdan asır'a gelmiş ilim ehli cevap verecek.

Bu görüşünüze karşı gelen delillerden biri, İbn Hibbân'ın *(rahimehullah)* Abdullah b. Amr *(radiyallahu anhuma)*'dan rivayet ettiği şu hadistir: *"Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'e geldi ve O'na en faziletli ameli sordu. Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem): "Namaz" dedi. Adam "Sonra nedir?" dedi, "Sonra namaz" dedi. Adam: "Sonra nedir?" dedi, yine: "Sonra namaz" dedi. Adam: "Sonra nedir" dedi, "Sonra Allah yolunda cihad" dedi. Adam dedi ki: "Benim anne ve babam var." Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle dedi: "Sana anne ve babana hayırda bulunmanı emrederim." Bunun üzerine adam: "Seni Nebi olarak gönderene yemin olsun ki cihad edeceğim ve anne ve babamı bırakacağım" deyince Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle dedi: "Sen daha iyi bilirsin."*

Bu hadise binaen İbn Hacer *(rahimehullah) "Fethu'l-Bârî"*de *(6/140)* şunları kaydetmiştir: *"Alimlerin geneli şöyle demişlerdir: "Müslüman olmaları şartı ile anne ve baba veya onlardan biri engel olduğu (izin vermediği) zaman cihad etmek haram olur. Çünkü onlara iyilikte bulunmak farz-ı ayn'dır. Cihad ise farz-ı kifâye'dir. Ama cihad farz-ı ayn olduğunda ise izin istemek yoktur. Buna İbn Hibbân'ın rivayet ettiği hadis şahitlik etmektedir."* Ve sonra İbn Hacer yukarıda geçen hadisi zikretmiş ve şöyle demiştir: *"Bu hadis, iki hadisin arasının bulunması için farz-ı ayn olan cihada yorumlanmıştır. Peki dede ve nine izin verme konusunda ebeveyne dahil edilir mi? Şâfiîlerin yanında en sahih olan: evet, edilir."*

Muhammed ez-Zerkânî *(rahimehullah)* İmam Malik'in *(rahimehullah) "Muvatta"*sına yaptığı şerhinde; *"Şerhu'z-Zerkânî"*de *(3/20)* şöyle demiştir: *"...o halde onlara iyilikte bulun" sözüne gelince; Cumhur şöyle demiştir:*

“Müslüman olmaları şartı ile anne ve baba veya onlardan biri engel olduğu zaman cihad etmek haram olur. Çünkü onlara iyilikte bulunmak farz-ı ayn’dır. Cihad ise farz-ı kifâye’dir. Ama cihad farz-ı ayn olduğunda ise izin istemek yoktur. Nitekim İbn Hibbân’da... (sonra yukarıda geçen hadis zikredilmiştir.)”

Şevkânî *(rahimehullah) “ed-Derâri’l-Mudiyye”*de *(1/481)* şunları söylemiştir: *“Ebeveynin iznine itibar edilmesine gelince; bu Abdullah b. Amr hadisi sebebiyledir. O şöyle demiştir: “Bir adam Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’e geldi ve cihad etmek için O’ndan izin istedi. Şöyle dedi: “Anne ve baban yaşıyorlar mı?” Adam: “Evet” deyince şöyle dedi: “O halde o ikisinde cihad et.” Ahmed, Ebu Dâvûd ve İbn Mâce’nin rivayetlerinde ise adam: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ben seninle birlikte cihad etmek istediğim için geldim, ama anne ve babam ağlayarak geldim” demiş, O da şöyle söylemiştir: “Onların yanına dön ve ağlattığın gibi onları güldür.” Bu hadisi Muslim (rahimehullah) başka bir yönden rivayet etmiştir.*

Ebu Dâvûd, Ebu Saîd’den gelen şu hadisi rivayet etmiştir: “Bir adam Yemen’den Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’e hicret etti. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) dedi ki: “Senin Yemen’de yakının var mı?” Adam: “Anne ve babam var” dedi. “Sana izin verdiler mi” diye sordu, adam “Hayır” dedi. Bunun üzerine şöyle dedi: “Onların yanına dön ve onlardan izin iste. Şayet sana izin verirlerse cihad et. Ama vermezlerse o halde onlara iyilikte bulun.” İbn Hibbân bu hadisin sahih olduğuna hükmetmiştir.

Ahmed, Nesâî ve Beyhakî, Muâviye b. Câhime es-Sulemî’den gelen şu hadisi rivayet etmişlerdir: “Câhime (radiyallahu anh) Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in yanına geldi ve dedi ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! Ben savaşmak istedim ve seninle istişare etmek için yanına geldim.” Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem): “Senin annen var mı?” diye sordu. O da: “Evet” deyince şöyle dedi: “Git ve ondan ayrılma. Şüphesiz ki cennet onun ayaklarının yanındadır.” Bu hadisin isnadı hakkında çok ihtilaf edilmiştir.”

İbn Kudâme *(rahimehullah) “el-Muğnî”*de *(9/171)* şöyle demiştir: *“Kişiye cihad vacip olduğu zaman anne ve babasının iznine itibar edilmez. Çünkü cihad farz-ı ayn olmuştur ve bunu terk etmek masiyettir. Allah’a masiyette ise kimseye itaat yoktur. Aynı şekilde hac, cemaatle namaz, Cuma namazları, vacip bir ilmi talep etmek için yolculuk gibi vacip olan her ibadet de böyledir. Evzâî (rahimehullah) şöyle söylemiştir: “Farzların, Cuma namazlarının, haccın ve savaşın terkedilmesi hususunda anne ve babaya itaat yoktur. Çünkü bunlar kişiye farz olmuş ibadetlerdir. Bu sebeple -namaz gibi- bu ibadetlerde ebeveynin iznine itibar edilmemiştir. Ve bir de Allah Teâlâ şöyle demiştir: “Yoluna güç yetirenlerin beyti haccetmesi Allah’ın insanlar üzerindeki bir*

farzıdır." (Âli İmrân 97) Bu ayette anne ve babanın izni şart koşulmamıştır."

Hirakî *(rahimehullah) "Muhtasar"ında (1/128)* şöyle demiştir: *"Ahmed şöyle söylemiştir: "Kişinin ebeveyni Müslümanlarsa ancak onların izni ile nafile olarak cihad edebilir. Ama cihad ile muhatap olduğu (farz olduğu) zaman ise ebeveyninin izni yoktur. Keza bütün farzlar da böyledir, farzların terkinde onlara itaat yoktur."*

Ali b. Hasen el-Merdâvî el-Hanbelî *(rahimehullah) "el-İnsâf"*ta *(2/109)* şöyle demiştir: *"Farz-ı ayn olduğu zaman cihad hakkında ashab (Hanbelîler) şöyle demişlerdir: "Bir farzı terk etme hususunda ebeveyne itaat yoktur. Keza orucun hükmü de böyledir; şayet anne ve baba veya onlardan biri oruç bozmaya çağırsalar onlara itaat yoktur."*

İbn Kudâme *(rahimehullah) "el-Kâfî"*de *(4/253)* şunları kaydetmiştir: *"Cihad iki yerde farz-ı ayn olur:*

Birincisi: İki topluluk karşı karşıya geldiği zaman cihad orada bulunan kimselere farz olur. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: ***"Ey iman edenler! (Düşman) bir toplulukla karşı karşıya geldiğiniz zaman sebat edin." (Enfâl 45) Yine şöyle buyurmuştur: "Ey iman edenler! Toplu oldukları bir halde kâfirlerle karşılaştığınız zaman onlara arkalarınızı dönmeyin (savaştan kaçmayın.)"*** *(Enfâl 15)*

İkincisi: Kafirler Müslümanların beldesine indiği zaman o beldenin ehline onlarla savaşmak farz olur. Kimsenin geride kalması caiz olmaz. Ancak ailenin, mekânın, malın korunması için geride kalmasına ihtiyaç duyulan ve emirin cihada çıkmaktan engellediği kimseler bundan müstesnadır. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: ***"Gerek hafif (gençler, zenginler, yayalar) gerek ağır (yaşlılar, hastalar, fakirler, binek üzerinde olanlar) olarak (hangi hal üzere olunursa olunsun) savaşa çıkın."*** *(Tevbe 41) Ve aynı zamanda bu kimseler, safta hazır bulunan kimse gibidir. Safta hazır bulunana farz olduğu gibi bu kimselere de farz olmuştur.*

Kimin ebeveyninden birisi Müslümansa, -İbn Abbâs'ın rivayet ettiği hadis sebebiyle- ancak onun izin vermesiyle cihad etmesi caiz olur. İbn Abbâs (radiyallahu anhuma) şöyle demiştir: "Bir adam Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in yanına geldi. Dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Cihad edeyim mi?" Şöyle dedi: "Senin anne ve baban var mı?" Adam: "Evet" deyince şöyle söyledi: "O halde o ikisinde (onlara hizmette) cihad et (çaba sarfet)." Tirmizî: "Bu, sahih bir hadistir" demiştir. Ve aynı zamanda cihad farz-ı kifâye'dir. Ebeveyne iyilikte bulunmak ise farz-ı ayn'dır. Bu sebeple anne babaya iyilikte bulunmayı öne geçirmek vacip olmuştur. Ama eğer ebeveyn kafir iseler bu

durumda onların izni yoktur. Çünkü Ebubekir es-Sıddîk, Ebu Huzeyfe b. Utbe ve başkaları babalarının izni olmaksınız cihad ediyorlardı. Ve aynı zamanda kafir olan ebeveyn dinde itham edilen kimselerdir (böyle kimselerden cihad için izin istenmez.)" Daha sonra İbn Kudâme şöyle devam etmiştir: *"Cihad ne zaman farz-ı ayn olursa kişinin ebeveyninin izni yoktur. Çünkü cihad farz-ı ayn olmuştur. Dolayısıyla -vacip olan hac gibi- bu hususta da onların iznine itibar edilmemiştir. Aynı şekilde bütün farzlar da böyledir, bunların terkinde onlara itaat yoktur. Çünkü bunları terk etmek masiyettir. Allah'a masiyette ise hiçbir mahluka itaat yoktur. Örneğin; Kişinin kendi beldesinde tahsil etmeye güç yetiremediği vacip olan ilmi talep etmek için yolculuk yapması gibi."*

İbn Muflih *(rahimehullah) "el-Mubdi'"de (3/316)* alimlerin genelinin görüşünün, cihad farz-ı kifâye olduğunda çocuğun cihada çıkmasına ancak ebeveynin izniyle müsaade edilmesi olduğunu zikrettikten sonra şöyle demiştir. *"Ancak çocuğa cihadın farz-ı ayn olması durumunda ise böyle değildir. Bir farzın terki konusunda ebeveyne itaat yoktur."*

Şevkânî *(rahimehullah) "Neylu'l-Evtâr"da (8/40)* şöyle söylemiştir: *"Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'in: "Şayet sana izin verirlerse cihad et" sözünde, cihad etmek için ebeveynden izin istemenin vacip olduğuna delil vardır. Bunu cumhur söylemiş ve anne ve baba veya onlardan birisi cihattan engellediği zaman cihad etmenin haram olacağını kesin bir şekilde ifade etmişlerdir. Çünkü ebeveyne iyilikte bulunmak farz-ı ayn, cihad ise farz-ı kifâye'dir. Ancak cihad farz-ı ayn olduğunda ise izin istemek yoktur."*

(Şeyh'in bu yazısı, "İdâât alâ Derbi'l-Cihâd" isimli risalesinden bir bölümdür.)

Ve'l-hamdu lillâhi Rabbi'l-âlemîn.

Tercüme: Ömer Faruk